

CÔ GÀ MÁI XỔNG CHUÔNG HAY HÀNH TRÌNH GIẢI THOÁT SỐ PHẬN

Đỗ Thị Thảo Khuy

Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Khoa học – Đại học Huế

Email: thaokhuy@gmail.com

TÓM TẮT

Hwang Sun-mi là nhà văn nữ Hàn Quốc chuyên viết truyện thiếu nhi. Bà đã có được tiếng vang nhất định với những tác phẩm đầu tay, nhưng chỉ đến khi Cô gà mái xổng chuồng ra đời, tên tuổi Hwang Sun-mi mới được chú ý đặc biệt bởi sự thành công mà tác phẩm mang lại. Tập truyện thiếu nhi Cô gà mái xổng chuồng đã vượt ra xa đường biên thể loại để đến với mọi đối tượng độc giả, do vậy ý nghĩa mà tác phẩm mang lại vô cùng đa dạng và sâu sắc.

Bài viết tập trung tìm hiểu Cô gà mái xổng chuồng dựa trên các yếu tố như truy tìm bản thể, thiên tính nữ, sự phân tầng xã hội và các đặc điểm về hình thức nghệ thuật nổi bật trong tác phẩm.

Từ khóa: *Hwang Sun-mi, Cô gà mái xổng chuồng, cảm nhận văn học Hàn Quốc.*

1. MỞ ĐẦU

Khi đọc tên tác phẩm *Cô gà mái xổng chuồng*, tôi đã mừng rỡ đến kiêu nhân vật nổi loạn, bất chấp, thách đời như các nhân vật trong những bộ phim thần tượng của xứ kim chi. Nhưng khi bước vào bên trong câu chữ của tác phẩm, tôi chợt nhớ đến câu nói của một vlogger trong cuốn sách *Chân đi không mỏi: hành trình Đông Nam Á*: “Hãy sống để khi già, bạn đã nhìn lại những tấm hình đã ó vàng, và bạn nói với mình cùng một nụ cười mãn nguyện: ‘Mình đã sống những tháng ngày tuổi trẻ như thế!’” [2, tr.129]. Theo đuổi ước mơ và sống đúng với chính mình là điều đáng trân trọng nhưng mấy ai có thể dũng cảm để thực hiện điều đó. *Cô gà mái xổng chuồng* là tác phẩm phù hợp để những ai đang “băng khuâng đi giữa hai dòng nước” có thể chọn cho mình một dòng nước thích hợp và có được sự ủng hộ tinh thần để thực hiện ước mơ. Đối với tác phẩm này, tôi chọn cho mình một điểm nhìn, một hướng tiếp cận có lẽ hơi xa với một tác phẩm văn học thiếu nhi, tuy nhiên, tôi cho đây là một trong những nội dung tư tưởng đẹp mà tác phẩm có được.

“*Cô gà mái xống chuồng*” hay hành trình giải thoát số phận

2. NỘI DUNG

Cô gà mái xống chuồng (*The Hen is Dreamed She Could fly*) là tập truyện thiếu nhi đặc biệt thành công của nhà văn nữ Hàn Quốc, Hwang Sun-mi, được xuất bản vào năm 2002, sau những tác phẩm đã làm nên tên tuổi trước đó như *Bông hoa trong tâm hồn*, *Viên bi màu*, *Phiếu bé hư*. Tác phẩm viết về một cô gà mái công nghiệp có tên là Mầm Lá cố gắng thực hiện ước vọng tương chừng như không thể. Năm 2013, dưới sự hỗ trợ của Viện Dịch thuật Văn học Hàn Quốc (LTI Korea), tác phẩm *Cô gà mái xống chuồng* được dịch giả Nguyễn Thị Thu Vân dịch và đã phổ biến rộng rãi ở Việt Nam. Là tác giả dành nhiều tâm huyết cho thiếu nhi, Hwang Sun-mi luôn ý thức về câu chữ và truyền tải những ý nghĩa phù hợp với đối tượng là độc giả nhí. Vì vậy, sáng tác của bà trong sáng trong câu chữ, nhẹ nhàng trong cốt truyện và mang ý nghĩa giáo dục sâu sắc. Trên tinh thần đó, *Cô gà mái xống chuồng* dễ dàng đi sâu vào lòng độc giả và trở thành tác phẩm có giá trị cao, đánh dấu tên tuổi Hwang Sun-mi với nhiều giải thưởng. Hơn nữa, các tác phẩm của Hwang Sun-mi chạm đến nhiều góc ngách của cuộc sống như sự va chạm giữa truyền thống và hiện đại, vấn đề sinh tồn và theo đuổi ước mơ. Hwang Sun-mi đã đạt được nhiều giải thưởng văn học thiếu nhi trong nước như Giải thưởng truyền thông thiếu nhi của đài SBS (SBS Children’s Media Award, năm 2001), Giải thưởng văn học thiếu nhi Se-Jong (Se-jong Children’s Literature Award, năm 2003),... Đặc biệt, *Cô gà mái xống chuồng* là tác phẩm thành công nhất của Hwang Sun-mi được dịch ra chín thứ tiếng và được dựng thành vở nhạc kịch truyền thống *Cô gà mái xống chuồng*. Ngoài ra, tác phẩm còn được chuyển thể thành bộ phim hoạt hình *Leafie, A Hen into the Wild* (năm 2011) với lượng khán giả kỉ lục Hàn Quốc, tạo được tiếng vang lớn ở các liên hoan phim quốc tế.

Cô gà mái xống chuồng gồm mười một câu chuyện nhỏ xoay quanh cuộc đời cô gà mái công nghiệp tên là Mầm Lá. Từng câu chuyện là từng trải nghiệm, biến cố, là sự thay đổi trong hành trình của Mầm Lá đi từ chuồng gà chật hẹp đến cuộc sống tự do bên ngoài. Ở đó, những khó khăn, thử thách dần xuất hiện trở thành động lực và là phép thử cho khát vọng hiện thực hóa ước mơ của Mầm Lá.

2.1. *Cô gà mái xống chuồng* và hành trình truy tìm bản thể

Cuộc đời và những bước đi của Mầm Lá thể hiện hành trình truy tìm bản thể của cô gà mái công nghiệp giàu ước vọng. Vốn dĩ là cô gà mái công nghiệp, nhiệm vụ duy nhất của Mầm Lá là đẻ trứng. Chiếc rào sắt của chuồng gà trong tác phẩm không chỉ thể hiện sự cầm tù về không gian, mà còn là sự cầm tù về bản thể của Mầm Lá nói riêng và gà công nghiệp nói chung. Bên trong chiếc rào sắt ấy, tự do thể hiện cái tôi cá nhân là những điều xa xỉ. Nhưng trong số “gà mái không trọn vẹn” của chuồng gà công nghiệp, chỉ có Mầm Lá ý thức được thiên tính và cá tính của mình bị tước đoạt. Hành trình đi tìm câu trả lời cho câu hỏi mình là ai của Mầm Lá là hành trình đi tìm cái dĩ nhiên phải có, hành trình này được nhen nhóm bởi hình ảnh “một cô gà mái ấp nở ra chú gà con rất đáng yêu, và dẫn chú bé đáng yêu ấy đi loanh quanh trong vườn” [3, tr.10]. Và hành động cốt truyện bắt đầu từ lúc Mầm Lá quyết định “mình sẽ chẳng đẻ trứng nữa đâu!” [3, tr.9] cho đến khi thoát khỏi chuồng gà đến vườn và rời bỏ vườn để sống cuộc sống

của chính mình. Từng bước đi của Mầm Lá là từng bước tìm kiếm bản thân trong guồng quay của ngoại cảnh.

Hành trình truy tìm bản thể của Mầm Lá bắt đầu từ sự định danh và những câu hỏi. Từ khi ngắm nhìn cây hoa Mimosa và có chút ghen tị với chúng, Mầm Lá dần ý thức về cá nhân và cô đã tự đặt tên cho mình dù chẳng ai gọi. Mầm Lá luôn băn khoăn về mọi chuyện, băn khoăn về cuộc sống của chính mình: “Tại sao mình phải ở trong chuồng, còn các cô gà mái kia lại được ở ngoài vườn?” [3, tr.17]. Và câu hỏi “tại sao thế chứ?” [3, tr.17] thường xuyên khiến Mầm Lá phải suy ngẫm nhưng không lời giải đáp. Lạ lẫm với thế giới bên ngoài, lạ lẫm với mọi khái niệm, Mầm Lá gần như chấp nhận mình là “đồ bỏ đi”, chấp nhận đầu hàng số phận. Nhưng với khát vọng sống mạnh mẽ, Mầm Lá tự thức tỉnh, an ủi và vỗ về để bản thân không gục ngã: “Chết như thế này sao, không thể như vậy được. Mình muốn được ra vườn!” [3, tr.23]. Có lẽ sức mạnh để Mầm Lá vượt qua khó khăn chính là khát vọng, bởi lẽ khát vọng là yếu tố quan trọng quyết định tư thế con người trước khó khăn. *Cô gà mái sống chuồng* là tập truyện dành cho thiếu nhi nhưng ý nghĩa của tác phẩm đã vượt qua mọi giới hạn khuôn khổ về thể loại để hướng đến mọi đối tượng độc giả. Người đọc có thể dễ dàng nhận ra những ý nghĩa sâu sắc về cuộc đời trong tác phẩm, ý nghĩa về sự sinh tồn và khát khao hiện thực hóa ước vọng, khát khao được sống với chính mình. Đã có lúc Mầm Lá khiến người đọc tưởng chừng cô buông xuôi nhưng ước vọng mãnh liệt đã mang Mầm Lá trở lại: “Mình không biết tại sao mình lại sống như thế này nữa. Lẽ nào vì mình mang trong mình một ước vọng chẳng?” [3, tr.120]. Nếu như tự vấn giúp Mầm Lá hiểu được chính mình thì băn khoăn là cách Mầm Lá tìm hiểu quy luật môi trường xung quanh. Không ít lần Mầm Lá băn khoăn về sự khác nhau giữa cô và gà mái trong vườn, cho đến khi cô hiểu được sự khác biệt không xuất phát từ nòi giống mà là từ sự phân tầng đẳng cấp xã hội.

Như vậy, hành trình truy tìm bản thể của Mầm Lá là một quá trình khó khăn, khốc liệt chống chọi với mọi thử thách và dám từ bỏ cuộc sống an toàn trong giam hãm hiện tại để hiện thực hóa ước vọng. Phải chăng tập truyện *Cô gà mái sống chuồng* muốn đặt cho độc giả câu hỏi: “Chấp nhận là cô gà mái công nghiệp ăn no rồi đẻ trứng hay cuộc sống tự do, sống với chính mình?”

2.2. Yếu tố thiên tính nữ trong *Cô gà mái sống chuồng*

Hành trình tìm kiếm chính mình của Mầm Lá còn chứa đựng yếu tố thiên tính nữ. Trong *Cô gà mái sống chuồng*, Hwang Sun-mi đã đặt vấn đề về thiên tính nữ qua những hành động, suy nghĩ của Mầm Lá và hình ảnh mang tính ẩn dụ cho mẹ thiên nhiên như cây Mimosa, như cánh đồng bao la bát ngát che chở cho mẹ con Mầm Lá và Đầu Xanh. Nhờ cây Mimosa, Mầm Lá khao khát cuộc sống tự do, sống với ước vọng của chính mình, cây Mimosa là nơi che chở cho Mầm Lá khi cô bị đồng loại xa lánh, bỏ rơi trong vườn. Và cánh đồng là hình ảnh nối tiếp của cây Mimosa, đại diện cho mẹ thiên nhiên che chở cho Mầm Lá khi quyết định rời bỏ cuộc sống ở khu vườn đầy rẫy sự ích kỷ và lãnh cảm. Trong các sáng tác của Hwang Sun-mi, thiên nhiên luôn đóng một vị trí quan trọng, bởi lẽ, ở các nước phương Đông nói chung và Hàn

Quốc nói riêng, thiên nhiên là nơi che chở, bao bọc con người. Cây hoa Mimosa trong vườn hay cánh đồng bao la, bụi hồng... là chứng nhân cho quá trình Mầm Lá thoát khỏi sự lệ thuộc và phát triển tự do theo đúng bản chất. Như vậy, có thể nói, hình ảnh thiên nhiên trong *Cô gà mái xông chuồng* mang yếu tố tính mẫu rất cao. Nếu thiên tính nữ của thiên nhiên thể hiện ở sự che chở thì thiên tính nữ ở Mầm Lá chính là những xúc cảm, những khát vọng rất đời thực như gia đình và được làm mẹ, nhưng tất cả đều bị chối bỏ khi sống trong chuồng gà công nghiệp.

Thiên tính nữ thể hiện ở khát khao, ước vọng của Mầm Lá. Khi còn là cô gà mái trong chuồng, Mầm Lá đã từng ước ao được làm một người mẹ trọn vẹn, được ôm ấp và sinh nở con yêu. Ao ước tưởng chừng như giản đơn: “Chỉ cần một lần được ấp trứng thôi, chỉ cần một lần được nhìn thấy gà con ra đời thôi...” [3, tr.10], nhưng là ước vọng xa vời của cô gà mái công nghiệp với cuộc sống cầm tù và đã không còn để được trứng. Có rất nhiều lần Mầm Lá mong muốn được đẻ trứng và ấp nở đàn con như cô Gà Mái ngoài sân vườn, và Mầm Lá vẫn tin rằng chỉ cần được ra khỏi chuồng gà thì cô có thể làm được điều đó. Mọi ao ước lẽ ra là những điều hiển nhiên phải có, thế nhưng với Mầm Lá thì khác, cô sinh ra để làm một cô gà mái công nghiệp mất tự do, chỉ có mỗi nhiệm vụ duy nhất là ăn no rồi đẻ trứng. Đã có rất nhiều lần Mầm Lá tưởng tượng được cùng Gà Trống dạo chơi trên cánh đồng, cùng nhau kiếm ăn và ấp nở đàn con, Gà Trống ga lăng sẽ bảo vệ cô. Nhưng có lẽ mọi thuộc tính về bản năng dường như không thuộc về những kẻ mất tự do hoặc những kẻ ngoài rìa xã hội. Có lẽ khát vọng được yêu thương, được chăm con quá mãnh liệt mà ngay cả trong giấc mơ Mầm Lá cũng hạnh phúc về điều đó. Nhưng niềm hạnh phúc của Mầm Lá, niềm hạnh phúc khiến cô “ngậm cười rồi bất tỉnh” [3, tr.23] chỉ là những huyền tưởng trong vô thức. Hóa ra, bù lại những hạnh phúc bình dị chính đáng của một cô gà mái, cuộc sống của Mầm Lá là những chuỗi ngày cảm thấy trống rỗng khi quả trứng vừa ra đời lại bị đoạt mất, là lúc Mầm Lá trào nước mắt khi quả trứng non nớt bị ông chủ ném đi và bị Bác Chó già ngọam mất. Đó là nỗi đau bị tước đoạt bản thể, nỗi đau của tình mẫu tử, nỗi đau bị xem như công cụ và là bi kịch của giới nữ. Và lời tự vấn: “Nếu không thể đẻ trứng, vậy thì mình sống để mong đợi gì đây?” như khẳng định ý nghĩa tồn tại của Mầm Lá là được làm mẹ!

Thiên tính nữ trong *Cô gà mái xông chuồng* còn thể hiện ở hành động. Ai cũng biết rằng mẫu tử là tình cảm thiêng liêng nhất và khao khát làm mẹ ở giới nữ là thiên tính, Mầm Lá cũng thế dẫu cô sinh ra chỉ để làm một cô gà mái công nghiệp. Khởi phát từ những ước mơ mang đậm bản năng bẩm sinh cao cả, Mầm Lá đã chứng tỏ mình có trái tim xứng đáng để làm mẹ khi bắt gặp quả trứng trong bụi hồng rậm rạp. Nơi bụi hồng yên tĩnh, lần đầu tiên Mầm Lá được ấp trứng, lần đầu tiên cô cảm nhận thấy “hơi ấm mà sinh mạng nhỏ bé ở dưới lòng ngực truyền sang cho mình” [3, tr.61]. Lúc này, hành động và tận sâu trong nội tâm của Mầm Lá đã hình thành ba trạng thái với cấp độ tăng dần. Đầu tiên, Mầm Lá đã hạnh phúc và có phần mãn nguyện dù chỉ được ấp trứng cho đến khi mẹ quả trứng quay lại nhưng sau khi cảm nhận được hơi ấm của quả trứng, ước vọng làm mẹ mạnh mẽ khiến Mầm Lá đã có phần hơi ích kỷ, cô đã cảm thấy may mắn khi tới đêm khuya vẫn không có ai về bụi hồng. Và khi bắt đầu có những cử chỉ yêu thương, bằng cảm xúc mãnh liệt khi được ấp trứng, Mầm Lá bắt đầu có ý nghĩ chiếm

đoạt quả trứng bằng tình yêu: “Đây là quả trứng của mình. Đứa con có thể nghe được câu chuyện của mình, quả trứng của riêng mình” [3, tr.62], và “nếu mẹ của quả trứng có xuất hiện, có lẽ cô cũng không trao lại cho đâu” [3, tr.62]. Tình yêu của Mầm Lá dành cho quả trứng là tình yêu đã được nhen nhóm, khao khát từ lâu. Là tình yêu mà cô đã đánh đổi cả sự yên bình để tìm kiếm. Mầm Lá đã tìm được bản thể của mình nhờ trái tim mãnh liệt, nóng bỏng của người mẹ dù không đẻ được trứng. Sự tăng tiến ý nghĩ muốn chiếm giữ và chăm sóc quả trứng xuất phát từ khao khát làm mẹ cháy bỏng, và từ đây Mầm Lá đã được làm mẹ. Bằng trái tim nhạy cảm đầy yêu thương, Mầm Lá có thể nghe rõ nhịp tim đập rất nhẹ nhàng bên trong cái vỏ. Để ấp nở và chăm sóc quả trứng, Mầm Lá đã phải chịu đựng bao vất vả, nhọc nhằn và tủi hổ. Tình mẹ là bao la và thiêng liêng đến vô tận, biết bao lần Mầm Lá phải đối mặt và đấu tranh với mù chồn để bảo vệ Đầu Xanh. Và cũng vì sự an toàn của con, Mầm Lá từ bỏ cuộc sống tự do để quay lại gia đình sân vườn, nơi mà cô chỉ là kẻ lang thang không được thừa nhận. Đặc biệt, tác phẩm *Cô gà mái xổng chuồng* đã thể hiện được tình mẫu tử thiêng liêng ở tình huống đầy nhân văn, khi Mầm Lá nhằm tưởng Đầu Xanh đã bị mù chồn ăn thịt, cô đã phó mặc mọi thứ cho sự đời. Ở chi tiết này, có thể thấy đối với Mầm Lá, Đầu Xanh là lẽ sống, là lý do để cô tồn tại. Và đây là chi tiết thể hiện thiên tính nữ rõ nét nhất ở Mầm Lá, một người có thể mạnh mẽ đến mãnh liệt hay yếu mềm buông xuôi cũng đều vì con mình. Hơn nữa, khi người ta yêu thương một ai, họ sẽ tìm mọi cách để người đó có thể bên mình mãi mãi, nhưng Mầm Lá thì không, cô đã khuyên Đầu Xanh bay theo bầy, hãy làm chủ bầu trời, hãy thực hiện ước mơ của mình. Tình yêu cao thượng đó chỉ có thể là tình yêu của một người mẹ, một người mẹ vĩ đại.

Như vậy, tình mẹ bao la vô bờ bến của Mầm Lá thể hiện suốt thời gian bắt đầu ấp trứng cho đến khi Đầu Xanh trưởng thành. Và đến khi Đầu Xanh tìm được cuộc sống thật sự của mình cùng đồng loại rồi cất cánh làm chủ bầu trời xanh, Mầm Lá chấp nhận làm mồi ngon cho mù chồn, để mù chồn có thể chăm sóc những sinh linh bé nhỏ vừa lọt lòng của mù, có lẽ điều này xuất phát từ sự đồng cảm của trái tim người mẹ dạt dào yêu thương. Với *Cô gà mái xổng chuồng*, Hwang Sun-mi đã xây dựng những hình ảnh, nhân vật thể hiện đầy đủ thiên tính nữ với những ý nghĩa sâu sắc, trong đó có tình mẫu tử thiêng liêng, cao đẹp và đầy hi sinh. Nhân vật Mầm Lá giống như tán lá che chở cho những mầm xanh yếu ớt. Mầm Lá đã sống cho khát vọng, sống cho thiên tính thiêng liêng của mình và chết cho tình yêu, sự đồng cảm, hi sinh. Mầm Lá xứng đáng là “một người mẹ vĩ đại”!

2.3. Vấn đề về sự phân tầng xã hội trong tác phẩm

Không chỉ dừng lại ở vấn đề truy tìm bản thể và thiên tính nữ, *Cô gà mái xổng chuồng* còn mang một thông điệp, một ý nghĩa đầy tính hiện thực, đó là sự phân tầng trong xã hội. Khi mới đến gia đình sân vườn, Mầm Lá đã từng vẽ ra viễn cảnh về một gia đình hạnh phúc, nhưng sau đó cô mới biết rằng mình thật sự là “kẻ bỏ đi” bởi chính đồng loại. Đồng cảnh ngộ với Mầm Lá là Vịt Trời, cậu ta luôn đi sau đàn và là kẻ thấp cổ bé họng trong gia đình sân vườn. Mầm Lá đã từng băn khoăn: “Tại sao tôi không được sống trong vườn? Tôi cũng là gà mái giống như cô Gà Mái trong vườn thôi mà” [3, tr.53]. Và cô dần hiểu rằng: “Không phải cứ cùng một dòng giống thì yêu thương nhau đâu” [3, tr.148]. Trong thế giới loài vật ở gia đình sân vườn có rất

“*Cô gà mái xông chuồng*” hay hành trình giải thoát số phận

nhiều sự phân chia như phân chia giữa gà và vịt, giữa đầu đàn và thành viên, giữa kẻ thống trị và kẻ dưới, giữa những người trong gia đình với người mới đến,... tất cả những điều đó tạo nên một xã hội thu nhỏ với mọi tầng lớp, đẳng cấp. Và chính những điều đó tạo cho Mầm Lá một mặc cảm về thân phận, thân phận của một kẻ lang thang không được phép quên đi. Với sự phân tầng của thế giới loài vật này làm người đọc liên tưởng đến xã hội loài người với nhiều tầng lớp, đẳng cấp đang mất dần sự cảm thông, chia sẻ. Tất cả nói lên sự lòng lẽo của những mối liên hệ, sự lòng lẽo của tình yêu thương ngay cả đối với đồng loại. *Cô gà mái xông chuồng* đã giúp người đọc nhìn lại để suy ngẫm về xã hội hiện thời, ý nghĩa của nó không chỉ dành cho thiếu nhi mà còn cho tất cả những ai đang sống.

Sự phân chia đẳng cấp và chức năng xã hội đã dẫn đến những bi kịch trong đời sống tinh thần của Mầm Lá, Đầu Xanh cũng như Vịt Trời. Bi kịch đầu tiên có thể nói đến đó là bi kịch bị tước đoạt bản thể. Mầm Lá, Vịt Trời đều từng là những nạn nhân của sự tước đoạt này. Sinh ra là cô gà mái công nghiệp, Mầm Lá không biết thế nào là hạnh phúc gia đình, không biết đến cảm giác ấp trứng và chứng kiến gà con ra đời. Bi kịch của cô là bi kịch của sự mất tự do, bị ràng buộc vào người khác, bị gán ghép, ép buộc thực hiện một chức năng không là lẽ sống của cuộc đời, đó là chỉ ăn no rồi đẻ trứng, những quả trứng không thể ấp nở được. Bi kịch của Mầm Lá là bi kịch không được làm mẹ, bi kịch bị tước đoạt thiên tính thiêng liêng của giới nữ. Tất cả những bi kịch của Mầm Lá đều do cô chỉ là gà mái công nghiệp! Trong *Cô gà mái xông chuồng*, Vịt Trời là nhân vật có cùng chung số phận với Mầm Lá. Vốn là vịt hoang tự do trên bầu trời nên Vịt Trời là kẻ lang thang trong mắt lũ vịt nhà, và là thành viên thấp cổ bé họng trong gia đình sân vườn. Vịt Trời khao khát được bay, được trở về với bầu trời bao la rộng lớn, được làm chủ bầu trời nhưng sự độc ác của mù chồn đã cướp đi điều đó, biến cậu thành một kẻ lang thang lạng lẽ. Bi kịch thứ hai trong *Cô gà mái xông chuồng* đó là bi kịch không được thừa nhận. Mầm Lá đã từng hi vọng sẽ trở thành một thành viên trong gia đình sân vườn, nhưng cô đã gặp ngay sự chối bỏ của đồng loại một cách đau đớn, nặng nề. Lời nói của Gà Trống “chẳng ai mong cô ở đây cả” [3, tr.44] đã phá hủy những mộng mơ về cuộc sống êm bên Gà Trống, và cô hiểu ra rằng “không phải cứ cùng một dòng giống thì yêu thương nhau đâu” [3, tr.148]. Cũng như những nhân vật bất hạnh khác, Đầu Xanh luôn buồn lòng vì mình không phải là gà cũng chẳng phải là vịt nhà, ước muốn hòa nhập với đàn vịt hoang nhưng lại bị ghẻ lạnh. Trái tim Mầm Lá đã nhói đau khi Đầu Xanh bị dòng giống của mình lạnh nhạt, bởi lẽ hơn ai hết, Mầm Lá hiểu thế nào là bi kịch không được thừa nhận, bị kịch của sự chối bỏ do chính đồng loại của mình.

Như vậy, vấn đề sự phân tầng đẳng cấp trong *Cô gà mái xông chuồng* thể hiện ở sự phân chia tầng bậc trên dưới trong gia đình sân vườn. Sự phân chia đẳng cấp đã mang đến bi kịch về sự tước đoạt bản thể, bi kịch không được thừa nhận. Qua *Cô gà mái xông chuồng*, Hwang Sun-mi đã đặt ra vấn đề về sự thờ ơ giữa đồng loại và bi kịch của những người đứng ngoài rìa xã hội.

2.4. Những đặc sắc về hình thức nghệ thuật trong *Cô gà mái xông chuồng*

Tác phẩm *Cô gà mái xông chuồng* được kết cấu 12 chương, trong đó có 11 chương là

nội dung tác phẩm, chương cuối là Lời bạt *Câu chuyện về cô gà mái mang trong mình một tâm nguyện mãnh liệt và biến điều đó thành hiện thực* của nhà phê bình văn học thiếu nhi Kim Seo-Jung. Đúng với thể loại truyện dành cho thiếu nhi, *Cô gà mái xổng chuồng* có kết cấu tuyến tính theo sự phát triển của nhân vật chính là Mầm Lá. Ngoài ra, tương ứng với cái tên Mầm Lá, thời gian trong tác phẩm trải qua bốn mùa xuân hạ thu đông với nhiều đổi thay và phát triển cũng không ít nguy hiểm khó khăn cho nhân vật. Và mùa đông đến cũng là lúc những chiếc lá phải chia tay với gia đình cây cối của mình để giữ ấm cho mặt đất, để mầm non ra đời, phát triển, do ý nghĩa trên, cái chết ở cuối câu chuyện của Mầm Lá buồn nhưng thật đẹp. Ngôn ngữ trong *Cô gà mái xổng chuồng* trong sáng, giản dị mà tinh tế. Cấu trúc ngôn ngữ ấy đem đến sự tiếp cận dễ dàng cho độc giả, đặc biệt là thiếu nhi trong vấn đề tiếp nhận và cảm thụ ý nghĩa câu chuyện. Tác phẩm còn xen các dòng độc thoại và độc thoại nội tâm cho nhân vật nhằm tạo sự sinh động cho tính cách nhân vật. Trong tác phẩm, Mầm Lá là nhân vật rất nhiều lần độc thoại như “Tại sao mình phải ở trong chuồng, còn các cô gà mái kia lại được ở ngoài vườn?” [3, tr.17] hay “Mình chẳng thể hiểu nổi. Tại sao thế chứ?” [3, tr.17]. Với việc sử dụng độc thoại và độc thoại nội tâm, Hwang Sun-mi đã mang đến cho độc giả cái nhìn khách quan về thế giới nội tâm nhân vật. Và với độc giả nhí, việc xây dựng thế giới nội tâm nhân vật làm tăng tính hấp dẫn, cuốn hút, để tạo được sự đồng cảm, vì vậy ý nghĩa câu chuyện sẽ được các em cảm thụ tốt hơn.

Một điều đặc biệt trong *Cô gà mái xổng chuồng* của Hwang Sun-mi là yếu tố ngụ ngôn trong tác phẩm. Như đã nói, đây là tác phẩm vượt qua mọi giới hạn về thể loại để chạm đến mọi đối tượng độc giả, cho nên, thế giới loài vật trong tác phẩm mang hình ảnh ẩn dụ cho thế giới loài người với nhiều ý nghĩa. Hình ảnh, tính cách, suy nghĩ của các nhân vật rất người, có lẽ yếu tố nghệ thuật này không chỉ để tạo sự hấp dẫn của câu chuyện, mà ẩn đằng sau nó là sự cảnh tỉnh cho một xã hội đang dần xa cách. Tính cách của các nhân vật chính diện trong tác phẩm như Mầm Lá, Vịt Trời... đều mang những ý nghĩa giáo dục rộng lớn, sâu sắc. Nhân vật trong tác phẩm chia thành hai tuyến song song tồn tại là chính diện (Mầm Lá, Vịt Trời, Đầu Xanh) và phản diện (mụ Chồn). Hai kiểu nhân vật này tồn tại theo trò ú tim, một bên săn đuổi và một bên chạy trốn để tìm kiếm bình yên. Khi trò chơi kết thúc cũng là lúc một bên không còn tồn tại. Tuy nhiên, trong tác phẩm, cái chết của Vịt Trời là cái chết vì thế hệ tương lai, cái chết đổi lấy sự sống cho Đầu Xanh, Đầu Xanh sẽ thay Vịt Trời làm chủ bầu trời. Cái chết của Mầm Lá là cái chết vì đã được sống với chính bản thể, cái chết khi nhiệm vụ cao đẹp của cõi đời đã hoàn thành, cái chết của Mầm Lá còn thể hiện sự đồng cảm của trái tim người mẹ. Do đó, cái chết của tuyến nhân vật chính diện không mang không khí sầu thảm mà cho thấy ý nghĩa đầy tính nhân văn. Như vậy, yếu tố ngụ ngôn trong tác phẩm đã giúp sáng tác đến gần với mọi đối tượng độc giả.

“*Cô gà mái xổng chuồng*” hay hành trình giải thoát số phận

3. KẾT LUẬN

Cô gà mái xổng chuồng là tác phẩm đặc biệt thành công của nữ nhà văn xứ kim chi, Hwang Sun-mi ở cả phương diện nội dung lẫn nghệ thuật. Tác phẩm có ý nghĩa giáo dục sâu sắc không chỉ cho đối tượng thiếu nhi mà còn cho những người bận rộn với cuộc sống xô bồ đang dần lãng quên và đánh mất chính mình. Tác phẩm đã đặc biệt thành công ở việc xây dựng hệ thống nhân vật có tính cách như con người, từ đó nói lên những vấn đề về tình yêu thương và sức mạnh để hiện thực hóa ước mơ. Không quá sa vào chủ nghĩa hình thức hay chạy theo xu hướng văn học thị trường, Hwang Sun-mi chọn cho những đứa con tinh thần của mình lối hành văn giản dị, trong sáng mà tinh tế đầy ý nghĩa. Yếu tố ngụ ngôn trong tác phẩm phần nào giúp câu chuyện tựa đồng dao lãng động, ngọt ngào nhưng đánh thức được trái tim của độc giả ở những hiện tượng hiện thực trong xã hội như vấn đề bản thể, tình yêu và sự phân tầng đẳng cấp. Với những thành công của tác phẩm, *Cô gà mái xổng chuồng* trở thành tác phẩm văn học thiếu nhi Hàn Quốc đầu tiên được nhà xuất bản Penguin (Chim cánh cụt) của Mỹ xuất bản và xếp vào thể loại tiểu thuyết. Và “nếu có ai chết đi thì lại có ai đó được sinh ra. Trải nghiệm ly biệt và gặp gỡ cũng diễn ra đồng thời như vậy. Vì thế đến một lúc nào đó, nỗi buồn không thể kéo dài mãi”!

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Sigmund Freud (2000), *Nhập môn phân tâm học*, Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội.
- [2]. Đinh Hằng (2016), *Chân đi không môi: hành trình Đông Nam Á*, Nxb Hội nhà văn, Hà Nội.
- [3]. Hwang Sun-mi (2013), *Cô gà mái xổng chuồng*, Nguyễn Thị Thu Vân dịch, Nxb Hội nhà văn, Hà Nội.
- [4]. Lý thuyết nữ quyền, *Xã hội học Việt Nam*, truy cập ngày 28/10/2016, <http://www.xahoihoc.org/cac-khai-niem-ly-thuyet-xa-hoi-hoc/lt/ly-thuyet-nu-quyen>
- [5]. “Nhà văn Hwang Sun-mi của truyện thiếu nhi “*Cô gà mái xổng chuồng*”, truy cập ngày 28/10/2016, http://world.kbs.co.kr/vietnamese/program/program_mindsofkorea_detail.htm?No=10051282

THE HEN WHO DREAMED SHE COULD FLY
- THE JOURNEY OF DESTINY LIBERATION

Do Thi Thao Khuy

Department of Literature and Linguistics, Hue University College of Sciences

Email: thaokhuy@gmail.com

ABSTRACT

Hwang Sun-mi is a South Korean author who is best known for children's books. She had obtained the certain resonance with some of her first works; however, it was not until the story of “The hen who dreamed she could fly”, Hwang Sun-mi’s name was recognized with the success of that work. The hen who dreamed she could fly has broken down any boundaries of literary genre to come close to every readers, which definitely prove that the work pregnant with diverse and profound meanings.

This paper focuses on learning about The hen who dreamed she could fly at the perceived level based on its typical factors such as the divinity of women, tracing the essence, social stratification and original art features as well.

Keywords: *Hwang Sun-mi, hen, Korean literature.*